

REVISIONSNÄMNDENS UTVÄRDERINGSBERÄTTELSE 2019

1. Revisionsnämnden sammansättning och verksamhet

Larsmo kommuns revisionsnämnd består av fem ordinarie ledamöter som var och en har en personlig ersättare. Kommunfullmäktige har utsett revisionsnämnden för mandatperioden 06/2017-05/2021. Revisionsnämndens ledamöter och ersättare under verksamhetsåret:

<u>Ledamot</u>	<u>Ersättare</u>
Marianne Rahja, ordförande	Sonja Tupeli
Sten Bobacka, viceordförande	Heidi Edén
Katarina Barkar	Annika Sjöström
Morgan Fagerholm	Jan Ray
Tommy Granholm	Alf Grankulla

Den lagstadgade revisionen har utförts av KPMG Oy Ab med ansvarig OFGR-revisor Martin Slotte. Kanslisekreterare Maria Peltomaa har fungerat som nämndens sekreterare.

I kommunallagens 121 § stadgas följande gällande revisionsnämndens uppgifter:

”Fullmäktige tillsätter en revisionsnämnd för organiseringen av granskningen av förvaltningen och ekonomin samt utvärderingen. Nämndens ordförande och vice ordförande ska vara fullmäktigeledamöter.

Revisionsnämnden ska bereda de ärenden som gäller granskningen av förvaltningen och ekonomin och som fullmäktige ska fatta beslut om, bedöma huruvida de mål för verksamheten och ekonomin som fullmäktige satt upp har nåtts i kommunen och kommunkoncernen och huruvida verksamheten är ordnad på ett resultatrikt och ändamålsenligt sätt, bedöma hur balanseringen av ekonomin utfallit under räkenskapsperioden samt den gällande ekonomiplanens tillräcklighet, om kommunens balansräkning visar underskott som saknar täckning, se till att granskningen av kommunen och dess dottersammanslutningar samordnas, övervaka att skyldigheten enligt 84 § att redogöra för bindningar iakttas och tillkännage redogörelserna för fullmäktige, för kommunstyrelsen bereda ett förslag till bestämmelser om nämndens uppgifter i förvaltningsstadgan samt till budget för utvärderingen och granskningen.

Kommunstyrelsen kan avvika från revisionsnämndens förslag till bestämmelser i förvaltningsstadgan och till budget av en grundad anledning som gäller samordningen av kommunens förvaltningsstadga och budgetförslag.

Revisionsnämnden gör upp en utvärderingsplan och lämnar för varje år fullmäktige en utvärderingsberättelse som innehåller resultaten av utvärderingen. Fullmäktige behandlar utvärderingsberättelsen i samband med bokslutet. Nämnden kan även ge fullmäktige andra sådana utredningar om resultaten av utvärderingen som den anser vara behövliga.

Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder.”

Revisionsnämnden har tagit del av bl.a. följande handlingar:

- förvaltningsorganens protokoll
- budget och ekonomiplan för åren 2019-2021
- personalberättelsen 2019
- av kommunstyrelsen undertecknat bokslut för år 2019
- den sammanfattande slutrapporten från revisionen 2019, balansanalysen och revisionsberättelsen som undertecknats av OFGR Martin Slotte.

Nämnden har arbetat enligt ett fastställt arbetsprogram och har sammanträtt sju gånger under verksamhetsåret 2019. Tyngdpunkten enligt den fastställda utvärderingsplanen har detta år varit lagd på småbarnspedagogiken. Nämnden har under året bekantat sig med verksamheten. Under året har nämnden behandlat de förtroendevaldas och tjänstemännens bindningar och uppdaterat bindningsregistret.

Kommunfullmäktige har den 26.11.2018 godkänt budgeten för år 2019 och ekonomiplanen för åren 2019-2021. I budgeten ingår målen för verksamheten och ekonomin. Revisionsnämndens bedömning av hur de av fullmäktige fastställda målen har uppnåtts baserar sig på bokslutet för år 2019, de kommunala förvaltningsorganens protokoll och diskussioner med representanter för organen.

2. Utvärdering av vidtagna åtgärder med anledning av tidigare utvärderingsberättelser

Enligt kommunallagen § 121: "Kommunstyrelsen ger fullmäktige ett utlåtande om de åtgärder som utvärderingsberättelsen föranleder."

I revisionsnämndens utvärderingsberättelse för år 2018 noterades, att de strategiska målsättningarna till största delen uppnåtts och att nämnderna till stora delar uppfyllt de verksamhetsmässiga målsättningarna.

Revisionsnämnden konstaterade, att kommunen uppvisade ett gott ekonomiskt resultat. Larsmo kommuns ekonomi är i balans och vilar på en stadig grund. Kommunens ekonomiska situation är betydligt bättre än för många andra kommuner i landet.

3. Hur målen för verksamheten och ekonomin har uppnåtts

a) Strategiska mål

Vision 2025: Larsmo är en framgångsrik och trivsamt boendekommun i en välmående region

Larsmo kommuns strategiska målsättningar för åren 2016-2025

En planmässig tillväxt, med ett starkt centrum och välutvecklade byar

Befolkning

- Befolkningsutvecklingen är positiv i alla kommundelar
- Befolkningen ökar med 750 personer fram till år 2025

Tomter

- Planläggning av trivsamma bostadsområden i alla kommundelar
- Skärgårdsmiljön och närheten till vatten beaktas vid planläggningen
- Utvecklandet av centrumområdet fortsätter

Bostäder

- Tillräckligt utbud av bostäder och olika boendeformer
- Olika åldersgruppers behov beaktas

Klimatsmart utveckling

Förnybar energi

- Alla fastigheter inom kommunkoncernen uppvärms med förnybar energi 2025
- Rådgivning och information till hushållen så att det ekologiska fotavtrycket minskar enligt Parisöverenskommelsen 2015

Belastning

- Minskning av den diffusa belastningen på vattendragen så att minst 73 % av hushållen är anslutna till det kommunala avlopps nätet 2025
- Ändamålsenliga avloppslösningar på strandområdena

Trafik, boende

- Ökad användning av kollektivtrafik och cykel för arbetsresor
- Förtätning av boendestrukturen
- Alla kommunägda bilar är klimatsmarta år 2025

Effektiv serviceproduktion

Effektivt

- Mångsidiga och kvalitativa
- Lättillgängliga
- Produceras i kommunens egen regi eller som köptjänst

Tillräckligt

- Motsvarar behovet
- Kundorienterade

Innovativt

- Ny teknik för effektivisering av produktionen
- Nya elektroniska serviceformer

Balanserad ekonomi, kompetent och motiverad personal

Ekonomi

- Inkomstskattesatsen inte högre än landets medelnivå
- En stark balanserad ekonomi
- Kommunens byggnader och anläggningar används effektivt

Kompetens

- Extern och intern fortbildning
- Introduktion för nyanställda
- Systematisk rekrytering

Personal

- Bra ledarskap
- Välmående på arbetsplatsen, god arbetsmiljö
- Öppet klimat och växelverkan

Kunskap och företagsamhet

Utbildning

- Utbildningsnivån på mellannivå höjs till landets medelnivå
- Lärmiljön nyskapande, mångsidig och inkluderande
- Satsning på de ungas välmående
- Attitydfostran

Rådgivning

- Ökad rådgivning och stöd till potentiella företagare via Concordia
- Effektiv marknadsföring

Företag

- Tillräckligt utbud av företagstomter
- Tillräckligt utbud av utrymmen för nyetableringar
- Satsning på besöksnäringen

Välståndande kommuninvånare

Fritid

- Larsmo idrottspark utvecklas enligt godkänd plan
- Naturnära rekreativomöjligheter utvecklas
- Tillgängligheten i skärgården stärks (broar, farleder, hamnar)

Hälsa

- Stöd och stimulering till fysiska aktiviteter
- Stöd för hälsofrämjande verksamhet (fysiskt och psykiskt)

Mötesplatser

- Nya torget mötesplats för konst, kultur, småskalig torghandel
- Mångsidigare kulturutbud
- Samarbeta med och stöd till föreningar

Delaktighet

- Hög röstningsprocent, medborgarinitiativ, alla åldersgrupper beaktas
- Minst ett torgmöte per år, informationsmöten
- Utvecklande av informationen, möjlighet att delta elektroniskt
- Verka för ett fördomsfritt och inkluderande samhällsklimat

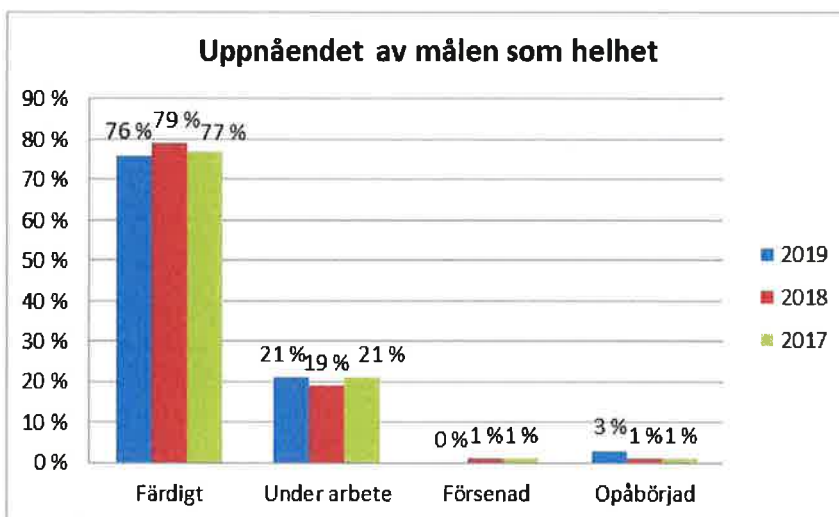
De strategiska målsättningarna i budgeten har till största del uppnåtts, sid. 9-11 i bokslutet.

b) Verksamhetsmässiga och ekonomiska mål

Utvärdering av organens verksamhet och ekonomi

Vid genomgång av måluppfyllelsen inom olika verksamhetsområden konstateras följande:

Nämnderna har till stora delar uppfyllt de uppställda målsättningarna.

Centralvalnämnden

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för centralvalnämndens verksamhet uppnåddes.

De ekonomiska målsättningarna uppnåddes och nettokostnaderna blev ca 5 100 € lägre än budgeterat.

Kommunstyrelsen

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna överlag uppnåddes. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes och nettokostnaderna blev ca 94 900 € lägre än budgeterat.

Personalsektionen

Revisionsnämnden bedömer att de ekonomiska och de verksamhetsmässiga målsättningarna uppnåddes. Kostnaderna för företagshälsovården ser ut att stadigt öka. Utvecklingen av sjukfrånvaron är oroväckande. En positiv utvecklingstrend är satsningen på personalens fortbildning.

Sektionen för kost- och städservice

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna som har uppställts uppnåddes. Sektionen för kost- och städservices nettokostnader var ca 23 400 € lägre än budgeterat. Som helhet uppnåddes de ekonomiska målsättningarna för perioden.

Planläggningssektionen

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna delvis uppnåddes. Många planer är under arbete. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes och nettokostnaderna blev ca 139 900 € lägre än budgeterat.

Sektionen för välfärdstjänster

Sektionen inledde sin verksamhet som ett underorgan till kommunstyrelsen hösten 2019. Till välfärdstjänsterna hör kulturverksamhet, fritidsverksamhet, evenemang samt turism och marknadsföring. Vid uppgörande av budget för 2019 hörde kultur- och fritidsverksamheten förvaltningsmässigt ännu till nämnden för utbildningstjänster, varför bokslutsutfallet redovisas där. Evenemang samt turism och marknadsföring ingår i kommunstyrelsens kostnader.

Sektionen för koncernstyrning

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna uppnåddes delvis. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes.

Räddningsväsendet

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för brand- och räddningsväsendets verksamhet och ekonomi delvis har uppnåtts. Nettokostnaderna blev ca 34 300 € högre än budgeterat.

Social- och hälsovården

Kostnaderna för social- och hälsovården uppgick till ca 15,4 miljoner euro. Anslaget för hälsovård överskreds med ca 718 500 € och för socialvård med ca 245 400 €. Revisionsnämnden konstaterar, att de ekonomiska målsättningarna inte uppnåddes.

Nämnden för utbildningstjänster/ Svenska skolektionen/ Finska skolektionen

Revisionsnämnden bedömer att de verksamhetsmässiga målsättningarna helt eller delvis har uppnåtts. En del åtgärder är under arbete. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes överlag; nettokostnaderna för småbarnspedagogiken var ca 43 500 € högre än budgeterat, inom bildningsförvaltningen blev nettokostnaderna ca 16 300€ högre än budgeterat, för grundutbildningen var nettokostnaderna ca 5 600 € högre än budgeterat och inom andra stadiets utbildning och övrig bildning var nettokostnaderna ca 5 800 € högre än budgeterat. Nettokostnaderna för kulturverksamhet var ca 14 800 € lägre än budgeterat och för fritidsverksamheten var nettokostnaderna ca 28 200 € lägre än budgeterat.

Nämnden för tekniska tjänster

Revisionsnämnden bedömer att målsättningarna för nämndens verksamhet överlag uppnåddes. De ekonomiska målsättningarna uppnåddes inom alla områden; nettokostnaderna för teknisk förvaltning ca 4 400 € lägre än budgeterat, vägar och övriga allmänna områden ca 86 200 € under budget, fastigheter ca 130 300 € lägre än budgeterat, intern teknisk service ca 900 € under budget, byggnadstillsyn ca 81 000 € lägre än budget, miljövården ca 1 700 € lägre än budgeterat. Vattentjänstverkets nettokostnader var ca 54 800 € under budgeterat.

Övriga kommentarer:

Revisionsnämnden efterlyser överlag konkretare och mer mätbara mål- och åtgärdsformuleringar för att underlätta uppföljningen av strategins förverkligande.

4. Personal

På basen av uppgifterna i bokslutet och personalberättelsen för 2019 noterar revisionsnämnden i korthet följande:

Personalstyrkan och dess struktur

Antalet anställda inom Larsmo kommun ökade något under 2019. Flest antal anställda finns inom utbildningssektorn och sektorn för småbarnspedagogik. 87 % av de anställda är kvinnor.

Åldersstruktur och pensioneringar

Medelåldern bland de anställda var under året 47,3 år, dvs. så gott som oförändrad jämfört med föregående år (45,7 år 2018). Under året upphörde 10 anställningar, varav 5 gick i pension. Uppskattningen är, att 4-8 av kommunens personal går i pension under de närmaste åren. Medelåldern för de som gick i pension var 60,5 år (63,7 år 2018).

Bildningsnivå och kunskap

Antalet registrerade utbildningar och kursdagar var 825 (569 år 2018). Utbildningsplanen uppdaterades.

Förmän och ledarskap

Förmänsskolningar hålls vid behov. Förmännen följer upp hur personalen mår genom medarbetarsamtal. Medarbetarsamtal har hållits.

Välmående i arbetet samt frånvaro

Kostnaderna för företagshälsovård som berättigar till ersättning från FPA ökade till 118 918 € (104 266 € år 2018). Totalt 3 443 frånvarodagar på grund av sjukdom noterades 2019 (3 062 dagar 2018).

Personalkostnader

De totala lönekostnaderna inklusive pensions- och sociala kostnader samt förtroendevaldas arvoden var ca 10,6 miljoner € (10,2 milj. 2018). Principer för uppgiftsrelaterad lön och individuella tillägg tillämpas.

Övriga kommentarer:

Revisionsnämnden noterar, att frånvarodagarnas antal nästan fördubblats vid en jämförelse av år 2015 och 2019 och att sjukfrånvaron 1-3 dagar ökat, trots att personalstyrkan är så gott som oförändrad. En specificering av orsakerna till sjukfrånvaron kunde med fördel ingå i personalberättelsen, vilket skulle förbättra det verktyg som berättelsen utgör vid planering och uppföljning av verksamheten.

5. Förverkligandet av de för kommunkoncernen uppställda målen

Rönnliden Invest Ab

Mission

Rönnliden Invest Ab är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolaget förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av utrymmen och verksamhetsmöjligheter för nyetableringar genom strategiskt delägarskap och byggande av nya företagsutrymmen eller service-enheter.

Vision

Bolaget ska vara vinstbringande. Vinsten återinvesteras för att långsiktigt stärka företagande och sysselsättning i kommunen.

Mål

- Bosund industriområde utvecklas till en modern, attraktiv och energieffektiv Business Park. Planeringen av Bosund Business Park är under arbete.
- Vidmossen och Gammelhagen industriområde är etablerade med multifunktionella företag. Byggandet av en industrihall per år är under arbete.
- Utvecklande av Furuholmen industriområde. Byggandet av gemensam parkering för företagarna på området är under arbete.
- Centrumområdet har ett mångsidigare näringsliv. Planering och förverkligande av serviceenhet i centrum samt förverkligande av minst en start-up enhet är under arbete.

Indikator: uthyrningsprocent av lägenhetsytan per 31.12.2019 var 100 % (98,7)/ antalet lokaler 100 % (96,0), antalet arbetsplatser i uthyrda lokaler 346 (342), varav 171 (158) i Larsmo, avkastning på eget kapital.

Fastighets Ab Larsmo Bostäder

Mission

Fastighets Ab Larsmo Bostäder är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolagets förverkligar kommunens strategi om ett tillräckligt utbud av bostäder och olika boendeformer genom att vid behov bygga nya hyresfastigheter i de olika kommundelarna. Hyresbostäderna skall vara välskötta och inomhusklimatet i lokalerna skall vara bra. Bostäderna skall vara attraktiva på hyresmarknaden.

Vision

Bolaget skall hålla fastigheterna attraktiva och i gott skick. Till de årliga reparationerna och underhåll används bolagets egna medel.

Mål

Att kunna erbjuda välskötta hyresbostäder åt bostadssökande i alla kommundelar. Målet uppfylldes överlag. Antalet hyresbostäder som bolaget förvaltar var 118 per 31.12.2019. Indikator: 93,39 % uthyrda under 2019.

Fastighets Ab Centrumhuset Kiinteistö Oy

Mission

Fastighets Ab Centrumhuset är ett helägt dotterbolag till Larsmo kommun. Bolaget förverkligar kommunens strategi om utvecklandet av centrumområdet genom förvaltande av fastigheten Equity.

Mål

Centrumhusets utrymmen (bibliotek, välfärdsstation, gym, café, tekniskt förråd) ska vara välskötta och uthyrda. Även torget ska vara välskött. Målet uppnåddes överlag.

6. Utvärdering av målen för balanseringen av ekonomin

Enligt Kommunförbundets pressmeddelande 5.2.2020 är läget inom kommunekonomin i Finland fortfarande dystert. Enligt bokslutsprognoserna för 2019 uppvisar tre av fyra fastlandskommuner, totalt 255, ett negativt resultat för 2019. Årsbidraget har försämrats med 13,4 procent. Bokslutsprognoserna för 2019 ger också en ny bild av en tudelad kommunsektor. Helsingfors resultat är ett överskott på nästan 400 miljoner euro, medan de övriga stora städerna har gjort betydande underskott. För kommunekonomin del ser Finland ut att ha delats itu, med Helsingfors på den ena sidan och resten av Finland på den andra. Helhetsmässigt är situationen, enligt Kommunförbundet, ohållbar.

Förändringen i skattefinansieringen räckte inte till att täcka ökningen i verksamhetskostnaderna, som syntes bland annat i form av en kraftig försvagning av årsbidraget. Enligt bokslutsprognoserna hade rentav 56 kommuner negativt årsbidrag.

Larsmo kommuns ekonomi är fortsättningsvis god trots underskottet på 1,3 miljoner euro i 2019 års bokslut. De samlade överskotten uppgår efter 2019 års bokslut till 14,9 miljoner euro. I verksamhetsberättelsen konstateras dock att åtgärder måste vidtas för att öka intäkterna och minska kostnaderna.

När det gäller skatteinkomsterna i Larsmo ökade de något från året innan d.v.s. från 15,06 miljoner euro till 15,77 miljoner euro. Statsandelarna minskade däremot med från 13,35 miljoner euro till 13,14 miljoner euro. De totala verksamhetskostnaderna ökade med cirka 1,8 miljoner euro från 30,62 miljoner euro år 2018 till 32,42 miljoner euro år 2019. Köp av tjänster ökade från 17,19 miljoner euro år 2018 till 18,78 miljoner euro år 2019. Här förklaras ökningen i huvudsak med att köptjänster av kommuner har ökat (1,16 M€) och köptjänster av samkommuner (205 t€). Lånen från finansieringsinstitut och försäkringsanstalter uppgick vid slutet av år 2018 till 25 775 000 euro (långfristigt 150 000 € och kortfristigt 25 625 000 €). Ett år senare vid utgången av år 2019 var lånen totalt 25 550 000 euro (långfristigt 50 000 € och kortfristigt 25 500 000 €).

I början av år 2020 drabbades världen och Finland av Coronaepidemin, vars slutliga effekter ännu i det här skedet är svåra att förutse. Epidemin har redan inverkat på kommunernas verksamhet (t.ex. skolor och daghem har stängts). Samtidigt är det svårt att förutse Coronapandemins slutliga effekter på kommunernas ekonomi. Kommuner har permitterat sin personal och på sikt kommer kommunalskatteintäkterna att minska samtidigt

som kostnaderna för social- och hälsovård förmodligen kommer att öka. Värdet på kommunernas placeringar kan påverkas av fallande börskurser.

Revisionsnämnden konstaterar att Larsmo kommun trots omständigheterna uppvisar ett tillfredsställande ekonomiskt resultat år 2019.

7. Systemet för utvärdering

Enligt kommunallagens § 110 skall kommunfullmäktige i budgeten fatta beslut om de centrala målen för verksamheten och ekonomin. Därför skall ur bokslutet klart framgå, vilka dessa centrala mål är. För alla de i budgeten uttryckta övriga målsättningarna för de enskilda verksamheterna bör måluppfyllelsen eller graden av måluppfyllelse redovisas i bokslutet.

Nämnden konstaterar, att presentationen och exaktheten i rapporteringen av måluppfyllelsen har uppnått överskådlig nivå och måluppfyllelsen kan överlag avläsas. Bokslutet kan utgöra grund för utvärdering på revisionsnämnds- och kommunfullmäktigenivå.

8. Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras, att kommunens ekonomi är god och att verksamheten har skötts på vederbörligt sätt. Revisionsnämnden ger ett gott betyg åt de redovisningskyldiga. Vid fullföljandet av vår lagstadgade uppgift har vi inte funnit orsak till andra värderingar än de som presenteras i denna utvärderingsberättelse, i styrelsens verksamhetsberättelse och i revisorns rapport samt i revisionsberättelsen.

Larsmo den 14 maj 2020

Marianne Rahja, ordf.

Sten Bobacka

Katarina Barkar

Morgan Fagerholm

Tommy Granholm